

Äänitiedosto

Hoivarobotti Paro vierailee Telma-koulutuksessa

[Musiikkia]

Minna Kiili [0:03]: Tervehdys kaikille Livepodin kuuntelijoille. Livepod on Ammattiopisto Liven podcast, jossa käsitellään ajankohtaisia oppimisen ja koulutuksen teemoja. Minä olen Minna Kiili ja tänään ihan ensimmäistä kertaa Livepodin ohjaamossa. Toimin Livessä verkkopedagogina ja saan työssäni tukea opettajia, ohjaajia ja opiskelijoita siinä, miten opetuksen ja oppimisen tukena voidaan hyödyntää digitaalisia välineitä ja miten erilaista teknologiaa otetaan käyttöön.

Minna [0:36]: Tänään Livepodin vieraana on Telma-koulutuksen ohjaaja Jaana Lassila, tervetuloa! Telma on lyhenne työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta. Kerrotko Jaana tähän alkuun vähän, että mikä Telma on ja kenelle se on suunnattu?

Jaana [0:54]: Joo, moikka kaikille ja kiitos kun sain tulla tänne vieraaksi. Mä edustan tällaisia ryhmiä, joissa opiskelee nuoria peruskoulunsa päättäneitä opiskelijoita. Heistä suurimmalla osalla on henkilökohtainen ohjaaja eli tuen tarve on melko vahva eri osa-alueilla. Meidän Telma-opiskelijat tarvitsee tukea muun muassa liikkumiseen, kommunikointiin, toiminnanohjaukseen ja moniin arkielämän taitoihin. Ja meidän Telma-ryhmien opiskelijat tulee sijoittumaan valmistuttuaan päivä- ja työtoimintaan.

Minna [1:38]: Mä kutsuin Jaanan keskustelemaan mun kanssa roboteista, eikä ihan mistä tahansa robotista vaan terapia-robotista nimeltä Paro. Paro on tällainen pehmeäturkkinen, suurisilmäinen, valkoinen ja aika hellyttävän näköinen hoivarobotti. Paro reagoi kosketukseen, ääniin ja valoon ja se liikkuu ja äänтелеe, kun sitä pidetään sylissä, sille puhutaan ja kosketetaan. Paron tehtävänä onkin herätellä ihmisten vuorovaikutukseen ja kontaktin ottamiseen.

Minna [2:11]: Paro voi aktivoida vuorovaikutusta, puhetta, tunteita ja muistoja. Paroa voidaan käyttää erilaisten ryhmien ja asiakkaiden kanssa. Esimerkiksi vanhustyössä, muistisairaiden kanssa, päiväkodeissa ja erityisopetuksessa. Paro on ollut teillä Telma-ryhmissä kokeilukäytössä nyt kevään aikana. Tosi kiva kuulla, että minkälaisia kokemuksia te ootte Telmassa saaneet Paron käytöstä.

Jaana [2:40]: Joo täytyy sanoa, että itselläkin oli kun kuulin tästä kokeilusta niin semmoinen mielikuva, että minkälainen robotti on hyljerobotti. Menin ihan ensimmäisenä googlaamaan, että miltä se näyttää.

Minna [2:57]: Joo, kyllä.

Jaana [2:58]: Yllätti, että miten suloinen ja pehmolelumaisen ihana se oli.

Jaana [3:03]: Tosiaan olen Paron kanssa vierailut viidessä eri ryhmässä ja jokaisessa ryhmässä oli noin 5-8 opiskelijaa paikalla. Ja meillä on tosiaan henkilökuntaa lähes se sama määrä. Paron kanssa aloitin vierailut aina sillä tavalla, että Paro oli kiinni. Saatoin sanoa, että se nukkuu mun sylissä. Opiskelijat pääs näin ensin näkemään, miltä se näyttää ennen kuin sitten käynnistin sen. Opiskelijoille kerroin vähän Parosta. Kerroin, että se on robotti ja että se alkaa liikkumaan, kun laitan sen käyntiin. Saattaa vähän äänellä samalla tavalla kuin eläimet äänтелеe, jotta sitten tietävät vähän varautua, että mitä on tulossa.

Jaana [2:55]: Tosiaan pienen alustuksen jälkeen käynnistin Paron ja sieltä tuli kyllä monenlaisia reaktioita. Joku saattoi vähän hätkähtääkin sitä, että se tosiaankin liikkuu tosi aidon näköisesti, että se ei ole semmoista kankeaa liikkumista ollenkaan niinku ehkä jollain lelulla on saattanut joku nähdä. Joku opiskelija nousi saman tien penkistä ja tuli sitten Paron luokse. Olin siinä sen ryhmän edessä ja joku saattoi tulla sinne viereen ja halusi heti ottaa kontaktia.

Minna [4:34]: Ahaa, että tuli heti niin ku lähelle ja halusi tutustua.

Jaana [4:38]: Kyllä se herätti mielenkiintoa suurimmassa osassa ja huomio kyllä kohdistui heti Paroon. Mä en ole ihan kaikille näille opiskelijoille tuttu ja huomasin opiskelijoista, että he saattoivat katsoa minua sillä tavalla, että mitäs tänne tulet ja kukas sinä olet. Mutta sitten kun käynnistin Paron, niin ei enää haitannut että mä olin siellä vähän vieraana, vaan sitten Paroon kyllä kiinnitettiin huomiota. Paron lähelle tuleminen ei haitannut niin paljon, kuin sitten mun lähelle tuleminen.

Minna [5:16]: Mielenkiintoinen huomio tuo, että miten se hellyttävän näköinen olento, robottiolento siinä tuota, miten sen lähestyminen on ainakin joillekin tosi helppoa, että tapahtuu tavallaan itsestään.

Jaana [5:32]: Tietysti sitten henkilökuntakin pääsi tutustumaan Paroon ja moni koki henkilökunnasta, että sitä tekee mieli silittää. Tekee mieli ottaa se syliin. Että kun se meissäkin aiheuttaa semmoisia positiivisia tunteita, niin se ihan varmasti tekee sitä myös meidän Telma-opiskelijoille. Näissä ryhmissä kyllä kehitysvamma-diagnoosi on aika suuressa roolissa meidän opiskelijoilla. Aiheuttaa semmoista mielihyvää ja halua hoivata ja pitää huolta siitä. Mulla oli semmoinen pehmeä harja mukana, millä sitten sai harjata. Se tuntui olevan myös aika suosittua, että sai vähän niinku pitää huolta Parosta harjaamalla sen turkkia. Meillä kyllä sitten ryhmistä tuli semmoisia kommentteja, että muutama opiskelija oli

niin ku yllättävän halukas hoivaamaan. Semmoinen hoivavietti niin ku yllätti, että opiskelija ei ole aikaisemmin osoittanut sellaista. Paro aiheutti halua silittää ja pitää sitä lähellä.

Jaana [6:46]: Oli semmoinen kokemus ja ajatus, että jos on opiskelijalla jonkinäköistä rauhattomuutta tai semmoista vaikeutta rauhoittua, niin sitten Paro tukisi sitä. Kun keskittyi silittelemään sitä ja sitten Paro vastaa niillä äänillä ja liikkeellä siihen hoivaamiseen niin se voisi rauhoittaa sellaisessa tilanteessa, jos opiskelijalla on opiskeluun vaikuttavaa rajoitetta.

Minna [7:19]: Kyllä, tavallaan aktivoida siihen vuorovaikutukseen, mutta myös sitten semmoinen rauhoittava ominaisuus. Se tietenkin, että henkilökunta osaa tulkita sitä eri tilanteissa, että millä tavalla tällainen robotti voi sitten missäkin tilanteessa toimia ja olla apuna.

Jaana [7:41]: Joo se vaatii vähän opiskelijoiden tuntemusta, että pystyy tulkitsemaan. Tälläkin lyhyelläkin käynnillä oli nähtävissä, että toista opiskelijaa aktivoi ja jotain toista rauhoitti. Sitä näki jo tämmöisellä yksittäisellä käynnillä. Jos Paro olisi pitkäaikaisemmassa käytössä jossain ryhmässä, niin sitä voisi osata vielä eri tavalla hyödyntää eri opiskelijoiden kanssa.

Minna [8:10]: Siinä henkilökunta oppisi ja näkisi, miten kukakin opiskelija reagoi.

Minna [8:19]: Miten muuten henkilökunta suhtautui tähän uuteen vieraaseen?

Jaana [8:25]: Niin kuin sanoin, niin toisille tuli heti semmonen, että saanko mäkin kokeilla.

Minna [8:30]: Aivan, no niinhän sanoit.

Jaana [8:31]: Semmoinen kokemus, että se herättää sitä hoivaamisen halua. Huomasin kyllä, että toiset pysyivät etäämmällä. Ihan niinku meilläkin, niin varmaan meidän opiskelijoilla oli vähän sama. Toisille se tuntui luontevalta. Toiset kokee etäisemmäksi. Tietysti kaikki eivät tykkää eläimistäkään. Voi olla eroja.

Jaana [8:58]: Sitten kaikista opiskelijoista ei ehkä ihan osannut sanoa, että ymmärsivätkö he mikä se on. Yritettiin sitä avata monella tavalla, että mitä se tarkoittaa, että Paro on robotti. Toisille saatoin sanoa, että se on ihan kiltti, koska se oli vähän epäilyttävä jonkun mielestä. Muutama opiskelija vähän säikähti sitä, että kun se lähtikin liikkumaan. Siinä oli joitakin opiskelijoita, jotka selkeästi pysyivät etäämmällä.

Jaana [8:39]: Ja sitten ihan kaikkien opiskelijoiden lähelle ei viety sitä. Osittain sen takia, jos opiskelija itse pelkäsi Paroa tai sitten jos jollain opiskelijalla oli vähän haasteita voiman käytössä. Tällaisia riskejä täytyy tietysti henkilökunnan osata arvioida.

Minna [9:58]: Pitikin kysyä sinulta, että oliko jotain vaikeaa tai sellaista kinkkistä, mikä tuli Paron kanssa vastaan?

Jaana [10:06]: Nämä riskit oli tässä lyhyellä käynnillä se, mitä pyrittiin tietysti minimoimaan ja arvioimaan, että miten Paro tuodaan kenenkin lähelle. Sitten toisia kiinnosti hirveästi se, kun Paro reagoi, jos vaikka sen viiksiin kosketaan. Koska se on tehty eläimen kaltaiseksi. Sitä oli ehkä sitten hauska vähän kokeilla. Eihän Paro siitä rikki mene, mutta se vinkuu just sillä tavalla, että ei tykkää siitä. Tämmöisiä kokeiluja sitten voi olla jollain opiskelijoilla, että miten se reagoi tähän.

Minna [10:48]: Se kiinnostaa, että kun teen näin, niin sitten tämä reagoi tällä ja täällä tavalla.

Minna [10:53]: Osaatko vielä kiteyttää, että mitä opitte tai oliko jotain yllättävää mitä tuli vastaan?

Jaana [11:00]: Ehkä ne on nää tämmöiset hoivaamisen tarpeet, mitkä heräsi eri tavalla eri opiskelijoilla. Joissain tilanteessa Parolla voisi olla semmoisia rauhoittavia vaikutuksia ja siitä voisi olla ehdottomasti hyötyä myös kehitysvammaisten opiskelijoiden ohjaus- ja opetustyössä. Se olisi sitten pidemmän aikavälin tutkimusten tulos, että millä tavalla voitaisiin hyödyntää ja miten me uskallettaisiin tuoda vaikkapa tilanteeseen, missä opiskelijalla on haastavaa käyttäytymistä. Millaisia riskejä sellaisiin tilanteisiin sisältyy? Voisi toisaalta laukaista ja helpottaa sellaista tilannetta. Vaatisi vähän pidemmän aikaa, että pystyttäisiin tarkemmin pohtia millaisissa tilanteissa. Mutta ehdottomasti synnyttää positiivista mieltä Telma-opiskelijoissa.

Jaana [12:08]: Jotain uutta kyllä tässä tuli, ehkä yksittäisten opiskelijoiden kohdalla, että miten he reagoivat. Joka ryhmässä oli yksi tai kaksi sellaista, jotka oli erityisen kiinnostuneita Parosta. Muutamien kohdalla se oli odotettavaa, että on ollu kotona lemmikkejä. Muutamalla kohdalla oli just vähän uusi juttu.

Minna [12:33]: Tosi hienoa, että otitte Paron rohkeasti sinne vierailulle. Ja useat opiskelijat ja henkilöstö pääsi tutustumaan ja katsomaan, että mikä tämä Paro on ja saitte ideoita, miten sitä voisi teidän Telma-koulutuksessa hyödyntää.

Jaana [12:57]: Kerroin myös ryhmässä, että mä olen itse vähän huono pitämään taukoja. Olen myöntänyt sen ihan ääneen. Tein muutaman kerran sillä tavalla, kun Paro oli mulla siellä toimistossa. Niin pistin Paron käyntiin ja otin sen omaan sylin siinä tietokoneella, kun tein tein töitä. Kyllä se ihan hauska oli siinä sylissä möllöttäessä [naurua]. Se oli myös kiva nähdä, kun työkavereita tuli siihen huoneeseen, niin ne vähän katsoi, että mikäs sulla on sylissä. Sanoin, että mulla on Paro tässä kaverina. Jos mä en ehdi pitää taukoa, niin ehkä Paro voi lieventää munikin stressitasoa. Sehän on Paron tarkoitus.

Minna [13:37]: Kiitoksia Jaana! Tosi kiva, että ehdit tulla kertomaan näistä teidän kokemuksista. Mahtavaa, että lähditte tähän pilottiin mukaan. Katsotaan jatkossa mitä muita vastaavia robotteja tai tämän kaltaisia tulee eteen, että jos haluatte jatkossakin pilotoida ja kokeilla.

Jaana [14:00]: Kiitos, tämä oli mielenkiintoista ja ryhmät otti kyl tosi hyvin minut Paron kanssa vastaan. Olivat kaikki kiinnostuneita ottamaan Paron tutustumiskäynnille. Mielenkiintoinen kokeilu myös meille.

Minna [14:18]: Eli Paro-robotti on ollut meillä Livessä nyt kokeilukäytössä kevään aikana. Telma-koulutuksen lisäksi Paro vieraili sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa. Siellä lähihoitaja-opiskelijat otti Paron mukaan työpaikalle asumispalveluiden yksikköön ja käyttivät Paroa vanhustyön eri tehtävissä. Toivottavasti näistäkin kokemuksista kuullaan lähiaikoina.

Minna [14:44]: Tämä robottikokeilu on mahdollistunut MRAmis-kehittämishankkeessa. Siinä meillä on robotiikan lisäksi teemoina virtuaalitodellisuus, lisätty todellisuus ja tekoäly. Näähän on kaikki tosi mielenkiintoisia teemoja, ja tulevat jatkossa entistä enemmän näkymään kaikkien meidän elämässä, myös täällä oppimisen ja opetuksen maailmassa.

[Musiikkia]